Redactiunea, Administratiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — *Manuscripte* nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în *Braşov* şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannsocr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România si străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administratiunea, piaţa mare, Tergul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 220. Braşov, Sâmbătă 5 (17) Octomvre 1896.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Octomvre 1896 st. v.

s'a deschis nou abonament la care învităm pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . 12 fl.
pe şése lunĭ . . . . 6 fl.
pe trei lunĭ . . . . 3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe un an . . . . . 40 francĭ
pe şése lunĭ . . . . . 20 „
pe trei lunĭ . . . . . 10 „

Abonarea se póte face mai uşor prin **mandate postale.**

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Inainte!

Braşov, 4 (16) Octomvre.

„Ceea ce trebue sĕ dorim şi pentru ce trebue sĕ stăruim astădĭ este ca sĕ nu avem în vedere, decât necesitatea de a ne afirma cu toţii, solidar şi unanim, în modul cel mai potrivit, cu tótă demnitatea şi seriositatea, ce ni-o impune gréua luptă sub stindardul limbei şi al naţionalităţii române“.

Cu aceste cuvinte am încheiat adĭ-sĕptĕmână articulul, în care am vorbit despre atitudinea nóstră, a Românilor în faţa alegerilor dietale.

Astădĭ suntem în posiţiune de-a înregistra un pas în direcţiunea accentuată mai sus, cu scop de-a face posibil alegĕtorilor românĭ sĕ se afirme şi sĕ-şĭ tragă linia de purtare în mijlocul luptelor electorale, ce s'au deslănţuit în tótă ţéra dela disolvarea camerei ungare încóce.

Inţelegem aicĭ convocarea de mai jos la conferenţa generală a alegĕtorilor românĭ din Transilvania şi Ungaria, aderenţĭ ai programului nostru dela 1881, pe diua de 24 Octomvre st. n. în Sibiiu.

Vine, ce-i drept, acéstă convocare tocmai în momentul estrem, dér vine, şi astfel ne face sĕ rĕsuflăm uşuraţĭ de-o mare grijă şi sĕ esclamăm: mai bine târdiu decât nicĭodată!

Este acum la rĕndul nostru, a celor, carĭ în mănia tuturor uneltirilor de-a sugruma cu desĕvêrşire vocea poporului nostru, totuşĭ am mai scăpat sĕ fim trecuţĭ în listele electorale, ca sĕ ne facem datoria cu cea mai mare grăbire şi fără de cea mai mică şovăire, — datoriă către neamul şi patria nóstră.

Odată convocată conferenţa nóstră generală electorală, trebue sĕ ne încordăm tóte puterile şi sĕ stăruim, ca sĕ ne putem înfăţişa la ea cu tótă demnitatea, cum cere interesul nostru şi gravitatea situaţiunei nóstre.

Pentru ca sĕ realisăm însĕ acésta, este neapĕrat de lipsă, ca fruntaşii noştri conducĕtorĭ din tóte cercurile locuite de Românĭ sĕ ia, în deplină înţelegere, mĕsurile cele mai grabnice spre a se întruni pretutindenĭ alegĕtorii noştri în adunărĭ, unde este posibil toţĭ dintr'un comitat la un loc, şi sĕ procédă la reorganisarea cluburilor electorale ale partidului, şi, tot-odată, sĕ-şĭ trimită bărbaţii de încredere, câte doi din fiă-care cerc, la conferenţa generală din 24 Octomvre n. c. în Sibiiu.

Numai opt dile ne mai despart de data conferenţei. Prin urmare trebue sĕ desfăşurăm o extra-ordinară energiă şi activitate spre a ne împlini datoria cum se cuvine, ca conferenţa sĕ fiă démnă de marea ei problemă. Nu este de pierdut nicĭ un singur moment ci atuncĭ, când rêndurile acestea, abstragênd dela alte disposiţii, vor ajunge la cunoscinţa alegĕtorilor noştri, sĕ se pună numai decât în mişcare, arătând printr'asta, că mai trăesc în acéstă ţéră şi Românĭ, carĭ sunt conscii de însemnĕtatea lor între popórele acestui stat şi pretind a fi respectaţĭ.

In timpul din urmă solidaritatea nóstră a primit nisce grave loviturĭ din sus şi din jos, din drépta şi din stânga, dinăîntru şi dinafară. Cu tóte acestea, credem firm, că ea s'a dovedit mult mai tare, decât şi-au închipuit vre-odată duşmanii ei, şi suntem pĕtrunşĭ de credinţa, că probele grele, prin carĭ va mai trece, le va suporta victoriósă.

Cea mai de-aprópe din aceste probe este şi purtarea, ce-o vom avé în dilele următóre, când marele nóstre interese şi gravitatea momentului ne chiamă sĕ ne grupăm érăşĭ cu toţii unanim şi solidar în jurul stégului nostru naţional.

Ceea ce ni-a ajutat nouĕ Românilor întotdéuna în momnnte se rióse ale vieţei nóstre naţionale, a fost numai şi numai însufleţirea pentru causa sfântă a poporului nostru, a fost puterea aceea, ce ni-a dat'o geniul bun al naţiunei nóstre în momente critice, de-a sci sĕ ne avêntăm peste patimile dilei la acel entusiasm măreţ, care singur îndreptăţesce pe-un popor a se numi viu şi vrednic de-un viitor.

Acéstă însufleţire pentru causă dea cerul sĕ încăldéscă şi acum inimele fraţilor noştri românĭ din tóte unghiurile şi sĕ topéscă ghiaţa zizaniei şi înstrĕinărei, ce în anii din urmă s'a format succesiv în straturile nóstre şi pe care ni-o trimit simbriaşii infernului, ce s'a jurat de a rupe legăturile frăţiei dintre noi.

Ce voesc, la ce ţintesc adversarii limbei şi ai naţionalităţii române o scim cu toţii prea bine.

Dér mai scim încă una şi o scim chiar dela unul dintre conducĕtorii cei mai lăudaţĭ şi preamăriţĭ ai adversarilor noştri, dela Francisc Deak, poreclit de-ai sĕi: „înţeleptul naţiunei maghiare“.

Drepturile luate cu forţa, dicea Deak către ai sĕi, sunt lovite şi călcate, dér ele pot fi recâştigate, pe câtă vreme poporul şi-le va reclama cu tăriă şi fără încetare; drepturile însĕ, pe carĭ un popor de bunăvoiă le lasă a fi călcate şi nimicite de contrarĭ, fără a mai crîşni măcar din dinţĭ, sunt pierdute pentru totdéuna.

Sĕ luăm aminte şi sĕ învĕţăm şi dela contrarĭ. Simţul nostru şi învĕţăturile trase din istoria nóstră ne spun, că în stele este scrisă, nu peirea, ci înaintarea şi înflorirea neamului nostru.

Inainte decĭ! Fiă-care la postul sĕu şi cu toţii pĕtrunşĭ numai de gândul, de-a ne împlini conscienţios datoria de cetăţenĭ şi Românĭ!

Convocare.

Stând în faţa alegerilor dietale, basat pe §-ul 104 al legii electorale, prin acésta convoc **conferenţa electorală generală** a alegĕtorilor dietalĭ românĭ din Transilvania şi Ungaria, aderenţĭ ai programului stabilit în conferenţa generală ţinută în Sibiiu la anul 1881, — pe **24 Octomvrie** st. n. a. c. la 10 óre a. m. aicĭ în Sibiiu.

La acéstă conferenţă generală sunt **invitaţĭ** toţĭ bărbaţii de încredere designaţĭ de către cercurile electorale.

Sibiiu, 15 Octomvrie n. 1896.

Dr. Ioan Raţiu.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Abusul de pedagogie.

De C. R.-Motru.

(Fine.)

Aşteptare zadarnică! Intr'adevĕr, ar fi eftină avere judecata la om, décă ea ar consta numai într'o simplă împreunare de noţiunĭ! De-ar fi aşa, atuncĭ şi cel mai mediocru fruct al Pedagogiei moderne ar puté, cu succes, sĕ fiă pus alăturĭ cu un Aristoteles: căcĭ noţiunĭ avem cu mult mai numĕróse astădĭ, decât acum douĕ mii de anĭ, şi pe vreme ce trece, ar trebui sĕ ne putem fălì cu ómenĭ de judecată superióră. Apoi ce uşor s'ar produce pe tĕrêmul artei, sciinţei séu literaturei, când ar puté învĕţa ómenii sĕ judece prin Pedagogia şcólei! Geniul ar fi atuncĭ de sigur numai lunga răbdare şi talentul, — în orĭ-ce cas, nu tocmai mare lucru. Am avé în belşug şi de unii şi de alţii.

Dér la o asemenea fericire ideală, realitatea i-a obicĭnuit pe pedagogĭ sĕ renunţe cam de mult; numai de teoriile de altă-dată nu s'au obicĭnuit dênşii sĕ se vadă pe deplin despărţiţĭ. Vechile teorii sunt aşa simple şi dau o aşa de mare însemnătate influenţei pedagogului! Cum s'ar puté, aşa dér, renunţa cu uşurinţă la ele?

Pedagogii modernĭ — într'un avênt generos de altfel — doresc sĕ trécă drept medicĭ universalĭ pentru ignoranţa omenéscă prin şcólă, ei socot sĕ îndrepte totul; sĕ schimbe şi sĕ preschimbe tot ce-i rĕu în bine; prin metodele pedagogice sĕ facă orĭ-ce inteligenţă, fiă orĭ-cât de săracă, aptă pentru instrucţiune. Pănă şi chiar maimuţele, cu noile metode pedagogice, ar trebui aduse la şcólă; căcĭ începutul s'a făcut aşa de elementar, aşa de pedagogic.

Datele Psichologiei contemporane, décă ar fi consultate de pedagogĭ n'ar indica, de sigur, o cale aşa de simplă pentru desvoltarea inteligenţei omenescĭ. Ele ar afirma, mai curênd, că nu orĭ-ce creer omenesc e capabil sĕ se ridice la o cultură superióră; că nu învĕţă în şcólă nimenĭ ce-i judecata, décă nu o are de mai 'nainte; séu, cu alte vorbe, că inflenţa pedagogului nu se resimte decât asupra proporţiunii cantitative, cu care inteligenţa elevului îşĭ asimiléză cunoscinţele şi de loc, séu aprópe de loc, asupra felului cum ea asimiléză. In locul hipotesei empiriste — după care mintea, înainte de a veni în contact cu lumea e ca o *tabula rasa* — noile date psichologice stabilesc convingerea, că în afar' de simţurĭ mai esistă şi un alt factor, cu mult mai important decât simţurile pentru educaţiunea omului, anume constituţia însĕ-ş a creerului, şi că, orĭ-cât de metodic s'ar regula mersul impresiunilor pe canalul simţurilor, décă nu este dela natură creerul dotat cu funcţiunĭ superióre de asimilare — şi între acestea, mai 'nainte de tóte, cu funcţiunĭ de apercepere — în deşert tóte stăruinţele, fiă ele cât de metodice!

O asemenea convingere se găsesce atuncĭ în contradicere cu tótă practica pedagogică de adĭ. Lumea este deprinsă de a vedé începutul educaţiunii în clasa I-a primară; pănă aci, toţĭ elevii sunt ţinuţĭ egalĭ şi, décă de-aci înainte influenţa pedagogului s'ar esercita în mod egal, asupra unora ca şi asupra altora, lumea crede, că toţĭ érăşĭ ar progresa în proporţiă egală. Deprinderea acésta veche trebue părăsită cu desăvêrşire. Clasa I-a primară e departe de a fi începutul educaţiunii omului; pănă la dênsa, elevul încă de mult a ajuns în deplina stăpânire a funcţiunilor sale intelectuale; de aci înainte va începe pentru el perioda de *însumare metodică* a cunoscinţelor — şi atâta tot. Se înţelege, că e un mare avantagiu, sĕ aibă cineva cunoscinţele însumate într'un chip metodic, dér acéstă *însumare metodică*, érăşĭ, nu trebue înţelésă ca petrecêndu-se într'un mod mecanic: o metodă *obiectivă*, adecă *valabilă pentru tóte capetele*, nu esistă pănă acum, decât în ilusiunile pedagogilor; în realitate, fiă-care inteligenţă adună cunoscinţele potrivit firii sale interne. De aceea este şi o observaţiă obicĭnuită la elevii, carĭ au absolvit vre-o clasă, că, după un óre-care timp, le rĕmâne în minte numai aceea — ce au *căutat* ei înşi-şĭ în cărţĭ, şi că au uitat tóte, câte le-au învĕţat forţat.

Pedagogul din clasa I-a primară, ar trebui sĕ încépă cu esaminarea gradului de maturitate, în care se găsesc la elevĭ funcţiunile de asimilare şi numai în urmă, după alegerea celor apţĭ, sĕ se gândéscă la însumarea cunoscinţelor. Fără acest esamen preliminar, el riscă a încărca prea mult pe unii, séu a obicĭnui prea cu uşorul — ceea ce e mai periculos — pe alţii; în amêndouĕ casurile a nu-şĭ ajunge scopul. Dér cine sĕ facă un asemenea esamen? Dificultate destul de mare, fără îndoélă. Mai mare e încă cea-l-altă: cine va fi mulţămit cu resultatul alegerii?

Pentru a evita şi pe una şi pe alta, sciinţă pedagogică a găsit de mult un mijloc împăciuitor. Ea renunţă pur şi simplu la orĭ-ce esamen preliminar; simplifică până la extrem primele începuturĭ ale şcólei

Francia şi Rusia.

Un corespondent al diarului *„Neue Freie Presse“* a avut ocasiune de-a convorbi cu un diplomat asupra situaţiunei create în Paris în urma *visitei Ţarului.* Diplomatul respectiv făcŭ următórele enunciaţiunĭ:

Lucrurile se petrecură în Paris aşa cum trebuia sĕ se aştepte: un entusiasm imens şi o înjosire a unui mare popor.

Ce e drept, cuvêntul *„alianţă“* nu s'a esprimat în mod oficial, dér nu însémnă nimic a lega de împrejurarea acésta combinaţiunĭ prea cutezate. Alianţa e fapt împlinit, şi era încă pe atuncĭ, când ministrul *Hanotaux* vorbi despre ea în parlament.

Cuvintele *„alianţă“*, *„aliaţĭ“* au fost de repeţite-orĭ esprimate fără orĭ ce frică de membri triplei alianţe, aşa când împĕratul Wilhelm a fost óspe în Quirinal, când împĕratul Francisc Iosif petrecŭ în Berlin, când Wilhelm făcŭ visita în Viena. Alianţa ruso-francesă însĕ nu e declarată pe faţă, ca alianţa puterilor centrale şi a Italiei. Convenţia dintre Rusia şi Francia, după părerea mea, nu e de natura aceea, ca făcêndu-se cunoscută poporului frances, sĕ producă la acesta mulţămire.

Nu e îndoielă, că entusiasmul ajuns la estas al poporului frances privesce pe Ţarul, dela care se aşteptă ca într'o bună di sĕ ajute Francesilor de-a recuceri Alsaţia şi Lotaringia. Speranţa acésta însĕ e deşértă până atuncĭ, până când alianţa între Rusia şi Francia e de natură defensivă. Politica ruséscă e deplin conscie, că numai până atuncĭ va fi în stare de-a duce pe Francesĭ de nas, până când Francesii încă nu vor fi în posesiunea celor două provincii pierdute în cel din urmă mare rĕsboiŭ. Rusia, care astădĭ posede şansa strălucită, de-a dispune, afară de armata şi marina sa, şi de cea francesă, şi afară de punga sa, şi de bursa francesă — Rusia scie prea bine, că republica francesă numai pentru aceea îi pune la disposiţiă armata, flota sa şi creditul sĕu, deóre-ce în Paris încă nu s'a atins speranţa, că dupla alianţă defensivă s'ar puté preface într'o duplă alianţă revanşă.

Rusia are un mare interes de-a nutri în Francesĭ aceste ilusiunĭ — dér nicĭ odată nu va realisa visul lor; căcĭ décă le-ar ajuta la recâştigarea Alsaciei şi Lotaringiei, atuncĭ Francesii ar recăpăta libertatea acţiunei în Europa, şi ar fi în stare sĕ arunce dela sine cătuşile cu carĭ ideile de revanşă au legat'o de Rusia.

Sĕ se gândéscă orĭ-cine: peste câte controverse, ce esistă între Rusia şi Francia, trece astădĭ pofta de revanşă a Franciei! Hipnotisaţĭ de cugetele la Strassburg şi Metz, Francesii jertfesc Rusiei interesele lor din marea mediterană, protectoratul lor tradiţional asupra Creştinilor din ţéra săntă. Ei sĕrbătorind pe autocratul nordic şi pe Papa ortodoxiei, îşĭ jertfesc ideile lor liberale, dreptul lor vechiŭ de-a fi primii fiiĭ ai bisericei catolice.

Omnipotenţa de astădĭ a Rusiei nicĭ decum nu e productul vr'unei individualităţĭ diplomatice estra-ordinare. Rusia n'a vĕdut (?) la cârma statului sĕu genii, ca Germania. Şi cu tóte acestea Rusia poruncesce în Europa. Acésta zace în impregiurărĭ. In Europa adecă nu esistă nicĭ o putere, care sĕ dispună aşa necondiţionat, ca Rusia, de două armate, două flote şi două burse.

Un ministru engles despre Turcia.

Ministrul de finance engles *Hicks-Beach* ţinu în 13 c. în Darlington o vorbire mai lungă, în care privitor la întêmplările din Turcia dise următórele:

Nu putem dovedi, că óre complicitatea Sultanului la *masacrele armenescĭ* este a se ascrie slăbiciunei séu rea voinţei sale. Nicĭ chiar crima îngrozitóre dela Banca otomană, unde s'a întrebuinţat dinamită, nu justifică măcelăririle teribile. Mĕ tem, că a trecut timpul, când omul sĕ mai pună preţ pe promisiunĭ. A sosit timpul, când *reformele au sĕ fiă însoţite de garanţiĭ* nu numai privitor la prelucrarea, ci şi la esecutarea şi observarea acelora. Dér cum sĕ se capete astfel de garanţiĭ? *Anglia nu póte procede singură.* Décă am merge la Constantinopol, acolo am afla deja o putere, probabil şi mai multe altele, gata, *de a-ne impedeca debarcarea.*

Faptul cel mai însemnat, cu privire la situaţia actuală, este, că *Rusia împreună cu Austro-Ungaria şi Germania sunt hotărite a susţine status quo ante în Turcia.* Naţiunea englesă însĕ şi guvernul sunt de părere, că trebue introduse necondiţionat reforme, pentru ca imperiul turcesc sĕ mai pótă esista.

Vorbitorul declară apoi, că motivul, pentru care puterile doresc susţinerea statului quo, este *pacea europénă.* Luând însĕ în considerare, că măcelăririle se pot continua şi s'ar putea întêmpla ciocnirĭ serióse astfel din absoluta neactivitate pot resulta pentru pacea Europei *mai marĭ pericole* decât dintr'o intervenţiune comună.

Calea pe care a urmărit'o guvernul engles a fost, ca *reformele, fără de carĭ imperiul otoman nu se póte susţinea, sĕ fiă propuse şi, în cas de lipsă, introduse cu puterea.*

Noi n'am avut, încheiă Hicks-Beach, sĕ ajungem la avantagii deosebite pentru Anglia; n'am plănuit o procedere isolată, ci am dorit şi dorim sĕ procedem în înţelegere cu celelalte puterĭ europene, pentru binele comun al Europei şi al omenimei. Noi trebue sĕ lucrăm în consonanţă cu celelalte puterĭ, şi ne şi nisuim sĕ facem acésta. Nu pot sĕ espun precis mĕsurile pe carĭ le-a luat guvernul nostru, dér o procedere lipsită de egoism şi sinceră, împreună cu celelalte puterĭ, imediat va duce la un resultat favorabil.

SCIRILE DILEI.

— 4 (16) Octomvre.

Ungurii pentru Ciangăii din Bucovina. Comuna Budapesta a votat în şedinţa sa din urmă un ajutor pentru şcólele Ciangăilor din Bucovina *în sumă de 10,000 fl.* Aceştĭ banĭ vor servi ca fundaţiune, ale căreia interese se vor folosi pentru salarisarea învĕţătorilor ciangăi. Hotărirea acésta s'a adus la propunerea lui Polonyi Geza, care spuse între altele, că pentru a înfiinţa şcóle unguresci pentru Ciangăii din Bucovina s'a pornit în sînul societăţiĭ unguresci o mişcare mare şi că *„statul însu-şĭ are de gând sĕ facă ceva în privinţa acésta“.*

—o—

Nazarenismul între Sêrbĭ. In timpul din urmă nazarenismul a început sĕ ia dimensiunĭ îngrijitóre între Sêrbii greco-orientalĭ din Banat. Astfel se anunţă, că în dilele din urmă dintr'o singură comună, anume din comuna *Bavaniste* de lângă Verşeţ, au trecut la nazarenism *117 locuitorĭ adulţĭ.* Se dice, că într'o parte mare a Banatului nu esistă o singură comună, în care nazarenismul sĕ nu fi prins rădĕcinĭ, aşa că însu-şĭ organul patriarchului sêrbesc din Carloveţ recunósce, că biserica sêrbéscă e serios ameninţată de nazarenism. O carte de rugăciunĭ nazarineană, întitulată „Harfa Sionului“, s'a tipărit în 30,000 esemplare în limba sêrbéscă. Chiar şi în Serbia se dice, că a început sĕ ia întinderĭ nazarenismul, ba în Belgrad s'a constituit chiar o comunitate bisericéscă nazarinénă.

—o—

Liberat. Din Shegedin ni-se scrie, că d-l *Ioan German,* paroch gr. or. în Lunca, lângă Trăţcău, care a suferit 4 lunĭ în închisórea de stat din Seghedin, condamnat şi d-sa pe obicinuitul cuvênt de „agitaţiune“, a fost liberat în 14 Octomvre n. Aflăm abia acum, că d-sa cu ocasiunea intrărei în închisóre a adresat Redacţiunei nóstre o cartă postală, cu rugarea, ca sĕ-i trimitem diarul pe cât timp va sta închis. Directorul substitutul închisórei însĕ, Gedeon Emil, *a confiscat carta postală,* înapoindu-o trimiţĕtorului cu observarea laconică: *„Nu se póte espeda“.* Ce va sĕ dică acésta? Numai Ungurilor le este permis a ceti diare de-ale lor în închisórea de stat, ér Românilor nu?...

—o—

Tisza şi Banffy. Alaltăerĭ séra dete Coloman Tisza în otelul „Archiduce Ştefan“ din Budapesta un prând în onórea alegĕtorilor sĕi din Oradea mare. La prând luară parte şi ministrul-preşedinte Banffy, şi ministrul Darányi. Cu acéstă ocasiune Banffy ţinŭ un toast, în care combătŭ învinuirile, că el ar fi duşmanul grupului tiszait, şi declară că, din contră, el urméză sfatul înţelept al lui Tisza şi are lipsă de sprijinul acestuia. In fine ridică păharul sĕu în onórea bĕtrânului „general“ dicênd căl stiméză şi adoréză. Coloman Tisza rĕspunse cu un alt toast, în care pe Banffy îl numĭ „şef de partid“, ceea-ce îl măgulĭ fórte mult pe ministrul-preşedinte.

—o—

Numĕrul criminaliştilor în Budapesta se află în mare crescere, aşa că inspiră îngrijirĭ serióse. Dovadă este statistica procuraturei r., după care numai în luna lui Septemvre s'au făcut la procuratură 927 arătărĭ criminale, anume: *119 casurĭ de furt, 11 jefuirĭ, 8 omorurĭ, 5 aprinderĭ şi 20 arătărĭ pentru falsificaţiă de banĭ.* Va sĕ dică nu este di, în care sĕ nu se fi comis cel puţin 5—6 crime, ér afară de asta câte altele nu vor fi fost, despre carĭ nu s'a făcut arătare la procuratură. Se dice, că în luna lui Septemvre mai ales, când de obiceiŭ se sĕvêrşesc mai puţine crime, nicĭ-odată nu s'a întêmplat sĕ se facă atâtea arătărĭ criminale. Acéstă îngrozitóre sporire a crimelor şi fărădelegilor se atribue de-o parte miseriei tot mai marĭ a locuitorilor, ér de alta degenerărei moralităţii locuitorilor.

—o—

Ţarul la cununia moştenitorului de tron italian. Semioficiosul italian „Agenţia Italiană“ anunţă, că de sigur Ţarul Nicolae II va asista la serbarea cununiei moştenitorului de tron italian cu principesa Elena a Montenegrului.

—o—

Portul dela Constanţa. Solemnitatea punerei pietrei fundamentale a lucrărilor portului dela Constanţa s'a fixat pe diua de 17 Octomvre v. Solemnitatea se va face în presenţa MM. LL. Regele şi Regina.

—o—

Un ordin al ministrului de resbel rusesc. Diarele din Viena anunţă, că ministrul de rĕsboiŭ rusesc a dat ordin fiăcărui regiment de cavalerie, ca sĕ instruiéscă câte 16 soldaţĭ în geografia României şi a Austriei. In acest scop s'au distribuit regimentelor de cavalerii numĕróse hărţĭ ale României şi ale Austriei.

---

pentru a le pune la nivelul tuturor, fără escepţiă şi ca o consecinţă a acestei regulĭ dă precădere cultivării intuiţiunilor pentru că intuiţiunea nu prea diferă dela elev la elev; măresce numĕrul aniĭor de studiu, avênd grijia sĕ micşoreze numĕrul şi întinderea obiectelor, şi cu acest chip se face posibilă instrucţiunea şi educaţiunea *pentru toţĭ*, principala cerinţă la care ea ţine sĕ rĕspundă.

O basă teoretică, pentru o asemenea pedagogiă, nu-i nevoe sĕ mai fiă căutată; ea stă pregătită de mult în Psichologia secolului al XVIII-a, secolul în care sciinţele morale şi sociale atinseseră culmea presumpţiunii. Psihologia sensualistă englesă nu recunósce nicĭ o disposiţiă sufletéscă care sĕ nu fiă venită prin simţurĭ: *Nihil est in intellectul quod non prius fuerit in sensu.* Dér simţurile pot fi totdéuna sub controlul pedagogului; póte fi ceva mai ideal pentru educaţiune?

Şi ast-fel s'a produs prima condiţiune care a înlesnit curentul Pedagogiei simpliste.

A doua condiţiune, pe care aicĭ o voi enunţa numai, reservindu-mĭ a insista asupră-i cu altă ocasiă, este de natură curat politică.

Statul impune *obligativitatea învĕţămêntului.* Acéstă *obligativitate* trebue făcută cu putinţă.

Ómenii politicĭ, legiuitorĭ, fără nicĭ-o sciinţă pedagogică, din simpla lor practică, au înţeles, că singurul mijloc pentru ajungerea acestui scop, stă în simplificarea — mecanisarea — metodelor de învĕţămênt, — reforme ce le vedem trimbiţate şi la noi. Pe aceste consideraţiunĭ curat politice s'au rostit discursurĭ, carĭ ar putea sĕ figureze de-a dreptul ca apologii ale Pedagogiei simpliste; ba, în unele privinţe chiar, asemenĭ discursurĭ constituesc unica literatură pedagogică a ţĕrii. Nu mai insist: orĭ-cine înţelege importanţa practică a unui curent venit pe o asemenea cale. Financele statului sunt disponibile cu precădere numai cerinţelor politice şi obligativitatea învĕţămêntului, odată pusă alăturĭ de acestea, îşĭ are realisarea asigurată, — lucru ce n'ar fi, bine înţeles, décă ar fi rĕmas o simplă cerinţă a sciinţei pedagogice. Sub scutul obligativităţii apoi, Pedagogia simplistă rĕmâne neturburată pentru lungă vreme; căcĭ care altă pedagogie ar putea sĕ satisfacă cerinţele timpului: *instrucţiune pentru toţĭ?*

Şi décă va fi sĕ sufere vre-o reformă, atuncĭ va fi, de sigur, pentru a emigra şi spre celelalte continente! Ultima reformă are sĕ consiste atuncĭ în isgonirea completă a învĕţămêntului abstract şi înlocuirea lui cu cel intuitiv. Acéstă mĕsură radicală va fi cerută neîndoios, deodată cu introducerea obligativităţiĭ învĕţămêntului la Hotentoţĭ, Cafrii, Boshimaniĭ, etc.*)

Când vor ajunge la acest ultim termin, urmaşii noştri vor începe a recunósce erórea direcţiunii apucate; dér până atuncĭ altă scăpare nu-i trebue sĕ se esperimenteze. Tocmai abusul, în situaţiunea de faţă, e cea mai bună esperienţă.

*

In istoria trecutului, de altfel, — acolo, unde se găsesc formulate şi esperimentate multe din câte ne preocupă pe noi în present — nu-i prea anevoie sĕ descopere cine-va casurĭ analóge practicei pedagogice de astădĭ. A fost un timp când tótă activitatea scientifică a lumei culte avea de ultimă ţintă găsirea unor entităţĭ metafisice şi a trebuit un abus îndelungat cu asemenĭ entităţĭ — acela ce s'a făcut în tot intervalul cât a ţinut scolastica — până sĕ se stabiléscă o altă direcţiune spiritului omenesc. Şi cu tótă stabilirea unei alte direcţiunĭ, atracţiunea totuşĭ, pe care o esercitase caracterul de universalitate a vechilor entităţĭ, s'a menţinut şi pe viitor. Pe fisicenii şi pe chimiştii dela începutul erei moderne îi găsim preocupaţĭ de *piatra filosofală* şi de formulele alchimiste pentru transmutaţiunea mineralelor; pe mecanicĭ de *perpetuum mobile;* pe medicĭ de vindecărĭ generale prin mijlocul vre-unei substanţe simple, cum e mercurul, iodul, etc. Aşa se petrec tot-déuna lucrurile în începutul fiă-cărei sciinţe: înainte de a fi bine cunoscute causele şi legile, după carĭ acestea se dirig, sunt găsite *panaceele* universale, cu ajutorul cărora omul întră deadreptul în stăpânirea naturii. Secolul nostru, urmând şirul desvoltării istorice, are şi el panaceele sale. Dér pe acestea nu va trebui sĕ le mai caute nimenĭ tot acolo, unde ele îşĭ aflau susţinătorii în alte vremurĭ; vechile terenurĭ au fost abandonate

*) Influenţa politică se resimte apoi şi mai pronunţat prin mijlocirea organisaţii scolare. Décă n'ar fi încrederea în metodele simpliste pedagogice, nicĭ autoritatea superióră scolare n'ar avea la îndemână îndestule motive pentru a interveni prea des în mersul instrucţiunii. Acum, fiă ce ministru sĕ crede dator sĕ publice câte un regulament. Şi de ce n'ar face-o décă sciinţa educaţiunii e aşa de *simplă?*

Triestul inundat. Depeșĭ sosite din Triest anunță, că cea mai mare parte a orașului e inundată în apă, așa că circulația stagnéză.

—o—

Restaurantul dela Redută l'a luat în arendă, cu începere din luna curentă, d-l Iuliu Jakob, care asigură, că va mulțămi publicul atât în ceea-ce privesce mâncările, cât și beuturile.

—o—

Liferare. Direcțiunea căilor ferate din Arad și Steinamanger a escris concurs pentru liferare de pétră, cărămidă, luminĭ, săpun, oleu, perii etc. Terminul înaintărei ofertelor până la 3 Noemvre c.

Dela comună.

Ședința din 15 Octomvre 1896 se deschide la 3 óre p. m. sub presidiul senatorului Alesius, care împărtășesce, că ministrul de interne va sosi la Brașov Sâmbăta viitóre după prând, și după sosire va primi în visită magistratul împreună cu representanții comunalĭ.

Urméză ordinea dilei:

1) Se cetesce rescriptul preaînalt, prin care se dispune alegerea de deputațĭ și se convócă dieta pe 23 Noemvre a. c. Alegerea va fi probabil în 4 Noemvre.

2) Magistratul propune construcțiunea unei barace (pavilion) lângă casarma de honvedĭ pentru locuința reserviștilor chiămațĭ la esercițiul de arme, cu un preliminar de spese de 11,000 fl. v. a. Se primesce.

3) Se decide regularea uliței de mijloc din Brașovul-vechiu și construcțiunea unui canal de beton cu un preliminar de 19.000 fl. v. a.

4) Parțelarea locului între curmătură și promenada de sus pentru edificarea de vile se respinge, din causă că pe acolo se află țevile dela acuaductul cel nou.

5) Parțelarea locului de lângă dealumorii și canalul Timiș (vis-à-vis de magazinul militar) se primesce.

6) Cererea presbiterului săsesc și a Eforiei scolelor române pentru folosirea acuaductului dela berăria resp. a acuaductului din strada Prundului se va pune după 30 de dile la ordinea dilei spre desbatere meritorică.

7) Propunerea magistratului pentru zălogirea a 8 edificii comunalĭ în favorul cassei de păstrare din loc pentru datoria de 350,000 fl. v. a. se retrimite érășĭ la magistrat spre o nouă opinare. Din partea română și maghiară s'a făcut propunerea de a esopera dela alte băncĭ împrumutul sub condițiunĭ mai favorabile pentru comună.'

8) Se votéză un credit de 2000 fl. pentru susținerea acuaductului și a fântânilor publice.

9) Se votéză un credit de 2000 fl. pentru alimentațiunea din spitalul „Petcuț" până la finea lui Decemvre a. c.

ULTIME SCIRĬ.

Alianță ruso-francesă.

Paris, 15 Octomvre. Diarul „*Nord*", organul ministeriului de esterne rusesc, publică următorul comunicat: Foile italiene și grecescĭ în continuu vorbesc, că între *Rusia și Turcia* s'ar fi încheiat de fapt o *alianță*. Suntem în posiția de-a *desminți* categoric aceste scirĭ. *Rusia are o singură aliată și adecă pe Francia. Șișkin* și *Hanotaux* deja au stabilit tóte afacerile esterne și *tóte condițiunile*, ca armata francesă și cea rusésca în ce proporțiă și între ce împrejurărĭ sĕ pășéscă în *acțiune*.

„*Gaulois*" publică din isvor demn de credĕmênt, că Țarul Rusiei înainte de-a pleca din Chalons s'ar fi esprimat din cuvênt în cuvênt în următorul mod: „Impĕratul *Wilhelm* mi-a presentat numai soldațĭ, în Francia însĕ am venit în atingere și cu *ómeni*, decĭ este lucru natural, că Francesii mai în grabă mi-au cucerit inima decât soldații germanĭ. In Berlin și în Breslau am vĕdut numai obicĭnuite părădĭ militare, până, când în Paris am ținut *revistă peste milióne de ómeni* și acésta pentru tot-déuna mi-a rĕmâne în amintire. Nu voesc sĕ detrag valórei armatei nemțescĭ, dér declar, că legătura puternică și intimă esistă numai în *alianța poporelor*".

Rochefort face în diarul „*Intransigeant*" descoperirea sensațională, că Țarul *Nicolae II* deja la primul prând festiv, din Elysée, a voit sĕ accentueze *alianța ruso-francesă*, dér ministrul de esterne frances a fost acela, care a desfătuit pe Țar de a rosti cuvêntul „*alliance*", care pe Francesĭ i-ar fi transpus într'un adevĕrat *delir*.

Cracovia, 15 Octomvre. In Podolia rusésca au sosit nouĕ trupe rusescĭ din Moscva și Siberia. Peste tot e concentrată miliția multă la *granițele române și austriace*. Nu se scie încă cu siguranță, că óre disposițiunile aceste primesc numai localisărĭ pentru timpul de érnă, séu dóră au o însemnătate mai mare. După primirea triumfală a Țarului în Paris, în armata rusésca s'a născut de-odată o mare *poftă de luptă*.

Londra, 15 Octomvre. „*Times*" primesce din Paris scirea, că nu *Șișkin* va fi următorul prințului Lobanoff, ci prințul *Woronzoff-Dașkoff*.

Bucurescĭ, 15 Octomvre. A. S. I. Archiducele *Iosif* vĕrul Impĕratului Francisc Iosif, va sosi la Sinaia în diua de 20 Octomvre, însoțit de mareșalul sĕu d. baron de Vécsey. E probabil, că tot atuncĭ va sosi și Archiducesa *Clotilda* și *Ducele de Connaught*, unchiul Principesei Maria.

DIVERSE.

O întêmplare romantică. Un negustor din Genua, cu numele Bolognini curênd după căsĕtoria sa a fost chemat la armată și trimis în resbelul din Africa. La asediul Cassalei a fost atât de greu rĕnit, încât era aprópe sĕ-șĭ pérdă viața. După ce s'a vindecat a primit de-acasă o telegramă, în care i-se scrie, că soția audind despre mórtea lui de supĕrare s'a sinucis. Bolognini după câte-va lunĭ, însănĕtoșindu-se, a plecat spre casă, abia ajuns în Genua s'a întâlnit cu un amic, care iĭ spuse, că soția lui s'a căsĕtorit după un altul. Bolognini desperat numai decât îșĭ caută soția, și acésta cât ce-l vĕdu cădu la pământ leșinată. In urmă s'a adeverit, că al doilea bărbat al soției lui Bolognini a fost un vechiu curtesan al ei și credĕnd amb'i, că Bologni a perit în resbel, s'au căsĕtorit împreună. Al doilea bărbat cât ce a audit, că Bologni a sosit acasă, a dispărut, ér Bolognini cu soția sa se reintórseră ambii veselĭ la Genua.

Bicicletele în Francia. După raportul contribuțiunilor indirecte, numĕrul bicicletelor întrebuințate în Francia la 1 Ianuarie 1896 era de 160.000, séu aprópe 4 biciclete de fiă-care miă de locuitorĭ. In 1889, în momentul esposițiunei, nu era mai mult de 50.000; deja în 1893 se numĕrau 119 000 și acest numĕr s'a urcat la 132,000 în 1894. Aceste mașine nu sunt împărțite uniform pe întregul teritor frances. Pe când abia se numĕră 7 la 100,000 de locuitorĭ în Corsica, și pe când mai multe departamente muntóse posed abia 1 la 1000 locuitorĭ câte-va departamente vecine Parisului posed aprópe 9 la 1000 locuitorĭ și singur Parisul posede peste 25, de biciclete. A 20-a parte din numĕrul total al bicicletelor se socotesce că aparține femeilor.

La visita părechei imperiale rusescĭ în Francia. Parisul cu ocasiunea visitei părechei imperiale rusescĭ a spesat 1 milion și jumĕtate francĭ, dér acéstă sumă colosală se acopere din venitele incurse pentru articlii de consum. Mai mult venit au avut birjarii și cârciumarii. Aprópe fiăcare cârciumar a vêndut pe dĭ de câte 20—30 mii francĭ. Țărina a căpĕtat ca dar pe lângă alte obiecte și un scrin artistic lucrat, care este un adevĕrat cap de operă a unui aurariu. La acest scrin au lucrat 3 anĭ în continu cei mai renumițĭ artiștĭ. Darul acesta întru atât i-a plăcut Țarinei încât la prândul festiv din Versailles a învitat și pe consilierul comunal Baudin, care a lucrat mai mult la pregătirea cadoului. Bagajul părechei imperiale rusescĭ la plecarea din Paris a fost 15,000 klgr. de greu.

Literatură.

O drăgălașă și fórte prețiósă colecțiune de episóde, novelete și povestiri istorice a apărut în Tipografia „A. Mureșianu" din Brașov, intitulată: „**Traista cu poveștĭ a luĭ P. Brosteanu**". Format mic și estetic, în mărime de 138 pag. Prețul 20 cr. Nu putem în de-ajuns recomanda, mai ales pentru bibliotecile nóstre poporale, acéstă colecțiune de scrierĭ istorico-beletristice, atât de rarĭ în literatura nóstră, carĭ tóte au o tendință eroică națională pe cât de interesantă, pe atât și de amusantă.

*

Din „*Biblioteca pentru toțĭ*", ce apare în Bucurescĭ în editura librăriei Carol Müller, cele mai nouĕ volume eșite de sub tipar sunt: Nrii 80—81, 82 - 83 și 84, cuprindênd tóte trei părțile din romanul: **Ciocoii vechĭ și noi, séu ce nasce din pisică sórecĭ mănâncă**", de *Niculae Filimon*. Al 85-lea volum, conține: „**Din biografiile scriitorilor românĭ**", de *Adamescu*. Fiă-care volum costă 30 banĭ, legat frumos 60 banĭ. Se pot procura și dela librăria Ciurcu din Brașov cu 16, resp. 32 cr.

*

In Tipo-litografia N. D. Miloșescu din Tergu-Jiu a apărut: „**Mănăstirea Tismana**", de *Alexandru Stefulescu*, cu un mare numĕr de clișeurĭ și ilustrațiunĭ istorice escelent esecutate. Valórea acestui op, elegant esecutat, reiese din însu-șĭ titlul cărții. Autorul înfățișéză după documente și inscripțiunĭ mănăstirea Tismana neprețuitul monument istoric din județul Gorj, cea mai vechiă între mănăstirile esistente adĭ în România, întemeiată cu 520 anĭ înainte de Radu-Negru-Basarabă. Scurt dis: opul d-lui Ștefulescu presentă cel mai mare interes atât din punct de vedere istoric, cât și artistic. Un esemplar costă 4 lei.

Vocĭ din public*).

Epistolă deschisă către d-l Metes Mozes, ex-notar al Cricăului, Craivei și al Tibrului în Bucerdea Vinósă.

D-le Metes! Am cetit în Nrul 180 d. a. c. al St. diar „Tribuna", un rĕspuns la corespondența publicată de mine în Nrul 154 din a. c. al On. diar „Gazeta Trans". — pe care (rĕspuns), l'am observat grație unor împrejurărĭ estra-ordinare, fiind publicat pe pag. a IV între anunțurĭ — și, în care, în general respingĭ afirmările mele, ér în special cerĭ dovedĭ.

D-le Metes! Ca sĕ nu dicĭ, că sunt om rĕu, étă-țĭ satisfac dorința, dér înainte de tóte te rog, întrebă-țĭ consciința, decă sunt adevĕrate cele ce scriu eu, și fi sigur, că póte consciința d-tale o sĕ fiă mai justă, ca și cum ai voi d-ta sĕ o învețĭ sĕ fiă.

Cred, că cunoscĭ pe Lupșau Petru a Onului din Cricău! Decă nu, îțĭ spun eu cine este. El este unul dintre cei mulțĭ, pe carĭ i-ai înșelat. Ca dovadă las' sĕ urmeze aicĭ declarațiunea, ce mi-a dat el mie:

„*Declarațiune.* Eu, subsemnatul locuitor din Cricău, declar înaintea ómenilor și a lui Dumnedeu, că în viéța mea nu am vêndut d-lui Moisă Metes nicĭ un pământ, și cu tóte acestea cu ocasiunea comasărei mi-s'a spus, că un pământ al meu se află transcris pe numele lui Metes Moisă, și astfel eu am rĕmas fără loc. — Cricău, 31/VIII 1896. ✕ *Lupșan Petru a Onului, Nemes Ștefan* m. p. martor, *Ioan Rusu* m. p. ca martor și scriitor de nume".

Originalul acestei declarațiunĭ se află la mine. Asta e o faptă cinstită, d-le Metes!? Și încă mai ai cutezanța de-a îmbĕta lumea cu apă!

Ca sĕ nu abusez prea mult de bunăvoința On. d-n Redactor și a On. public cetitor, îțĭ mai amintesc numai următórele nume, d-tale *forte bine* cunoscute: Popa Iacob Putu, ca *vendĕtor forțat*, căcĭ l'ai amenințat, că decă nu-țĭ va vinde pământul de bună voiă, o sĕ i-l iai în dare; Popa Vasile lui Laslo, Vlad Toder, Rus Lica, *Meteșan* Lina — vei sci pentru ce am subtras pe Meteșan Lina — o biată vĕduvă din Tibru, pe care după-ce ai despoiat'o în un mod infam, ca un laș și nemernic, ai și scos'o din casele proprii, și ai pus ómenĭ sĕ-o bată! Luca Toder, un biet nebun, pe acestia pe toțĭ i-ai lăsat, d-le Metes, pe drumurĭ prin faptele d-tale *cinstite*. In urmă îțĭ mai amintesc, că ca creștin bun ai păpat și dela biserica gr. cat. din Cricău 12 fl. încă din an. 1884.

Afirmarea d-tale, că un om, care ar fi făcut faptele d-tale atribuite, nu scapă fără pedépsă, e combătută prin împrejurarea, că *de fapt* eștĭ suspendat și pus sub cercetare, despre care, se înțelege, în *rĕspunsul* d-tale nu ai amintit nimic.

La amenințarea, că o sĕ-mĭ iau pedépsa cuvenită, și la afirmarea, că nu am idee despre cum se fac documentele publice, nu am ce-țĭ rĕspunde.

Ce privesce espectorările dela urma rĕspunsului, îțĭ dic, că sunt demne de Domnia Ta.

Inchei sperând, că nu o sĕ-mĭ mai dai ansă a te spăla pe calea publicității.

Lucian Barbu.

*) Pentru cuprinsul celor publicate sub rubrica acésta Redacțiunea nu ia rĕspunderea.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

în schimbul altora noi. Fisica, Chimia, Medicina cu secolul nostru, au intrat într'o fasă, care nu mai invocesc vechile procederĭ; din care pricină, *panaceele* au evoluat, și ele spre sciințele noi, spre acele ce intră acum în fasa de altădată a Fisicii, Chimii și Medicinei.

Aci, în noile sciințe, se pot întâlni câte-va vechĭ cunoscințe din viața trecutului.

Casul, bunăóră, al politicianilor de astădĭ, care înainte de ce Sociologia sĕ fi devenit măcar o sciință, da totușĭ soluțiunĭ definitive și generale pentru evitarea revoluțiunilor și împăcarea crisilor sociale este întru tot analog vechilor mecanicĭ cu *perpetuum mobile*.

Alchimiștilor de asemenĭ li-se póte găsi, *mutatis mutandis*, ceva analog în societatea secolului nostru.

Panaceul alchimiștilor consistase în acea, că prin mijlocul unei formule ei scoteau sĕ dobêndéscă putința sĕ transforme mineralele unul într'altul, și la urma urmelor sĕ le transforme pe tóte în minerale prețióse. Mineralele la noi modernii, șĭ-au sciința lor. Alchimiștii modernĭ au rĕmas sĕ-șĭ incerce *panaceul* lor asupra inteligențelor omenescĭ; formula lor se va aplica la fabricarea inteligențelor *instruite*. Alchimiștilor modernĭ le mai dice lumea și pedagogĭ.

Inainte de ce Psichologia sĕ fi dobêndit caracterul sciintific; inainte de ce o singură idee măcar a inteligenței omenescĭ sĕ ne fiă desvĕlită în tótă plenitudinea; vin pedagogii și fac didacticĭ generale și speciale, dau rețete universale pentru desvoltarea inteligenței elevilor!

Precum necunoscința diversităției elementelor chimice sporea altă-dată încrederea în Alchimie, de-asemenĭ astădĭ necunoscința individualității personale inlesnesce succesul Pedagogiei.

Dér evoluțiunea istorică odată începută ea va continua neturburată și pe viitor. Sĕ așteptăm cu tótă încrederea progresele Psichologiei, ele ne vor scăpa de rețetele pedagogice, precum progresele sĕvĕrșite de alte sciințe au pus capĕt atâtor rătăcirĭ trecute.

Era panaceelor, decă nicĭ atuncĭ nu va fi terminată pentru omenire, ea va fi totușĭ pentru o bună sémă de ómenĭ; în orĭ-ce cas sciința educațiunii omului atuncĭ va găsi pentru acéștia adevĕratul teren de cercetare seriósă și rodnică.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Octomvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.85
Renta de coróne ung. 4%	99.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	122.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121. —
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.90
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.30
Imprum. ung. cu premii	155.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	137.75
Renta de hârtie austr.	101.20
Renta de argint austr.	101.25
Rente de aur austr.	122.30
Losurĭ din 1860	144 —
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	943. —
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	402.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	366.75
Napoleondorĭ	9.52
Mărcĭ imperiale germane	58.85
London vista	119.90
Paris vista	47.60
Rente de coróne austr. 4%	101 25
Note italiene	44.50

Cursul pietei Braşov.

Din 16 Octomvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.48
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.52	Vênd.	9.55
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.½	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75		Vênd.	101.75

Nr. 2883—1896.

PUBLICAŢIUNE.

Articolul de lege XLVI din 1895 a intrat în putere de drept.

În sensul acestei legi comite fiă-care o transgresiune, care:

1) falsifică producte sau articole agronomice;

2) anunţă séu vinde articole folositóre pentru falsificare;

3) vinde producte sau articole agronomice falsificate;

4) Vinde producte séu articole agronomice, chiar nefiind falsificate, totuşĭ însă sub o astfel de numire, care după provenienţă sau nătura lor nu li se cuvine;

5) acei carĭ împedecă organele în controlarea productelor, preparatelor şi articolelor agronomice şi anume: lapte, preparate de lapte, unsorĭ dela animale şi plante, uleiurĭ, preparatele de aluat din făină sau grâu, miere, paprică, semênţĕ de sĕmănat şi de iarbă, nutreţ de vite şi gunoiŭ etc.

Pedépsa astorfel de transgresiunĭ este: închisóre până la o lună şi pedépsă în banĭ până la 300 fl.

Braşov, în 5 Sept. 1896.

1088.2—2 **Căpitanatul orăşenesc.**

Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.

Sosirea trenurilor în Braşov:

1. Dela Pesta la Braşov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéţa.
Trenul de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminéţa.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: — óre — min. séra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Braşov*)

Trenul de persóne — óre — m. dim.

Plecarea trenurilor din Braş.

1. Dela Braşov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Braşov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéţa.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: — óre — min. dim.

4. Dela Braşov la Ch.-Oşorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Braşov la Sinaia*)

Trenul de persóne 0 óre — min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia Dumineca şi la sĕrbătorĭ.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.